

Dokument s plenarne sjednice

A9-0427/2023

18.12.2023

IZVJEŠĆE

o politici tržišnog natjecanja – godišnje izvješće za 2023.
(2023/2077(INI))

Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku

Izvjestiteljica: Stéphanie Yon-Courtin

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	16
PRILOG: POPIS SUBJEKATA ILI OSOBA OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE	17
PISMO ODBORA ZA UNUTARNJE TRŽIŠTE I ZAŠTITU POTROŠAČA.....	18
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	22
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	23

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o politici tržišnog natjecanja – godišnje izvješće za 2023. (2023/2077(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke od 101. do 109.,
- uzimajući u obzir relevantna pravila, smjernice, rezolucije, javna savjetovanja, komunikacije i dokumente Komisije na temu tržišnog natjecanja,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije od 4. travnja 2023. naslovljeno „Izvješće o politici tržišnog natjecanja za 2022.” (COM(2023)0184) i prateći radni dokument službi Komisije (SWD(2023)0076),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. lipnja 2023. o politici tržišnog natjecanja – godišnje izvješće za 2022.¹,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640),
- uzimajući u obzir Komisijine revidirane smjernice o državnim potporama za promicanje rizičnih financijskih ulaganja objavljene 6. prosinca 2021.;
- uzimajući u obzir presudu Suda Europske unije od 13. srpnja 2022. u predmetu T-227/21²,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 24. ožujka 2022. naslovljenu „Privremeni okvir za mjere državne potpore u kriznim situacijama za potporu gospodarstvu nakon ruske agresije na Ukrajinu”³,
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika (Uredba EZ-a o koncentracijama)⁴,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2022/1925 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2022. o pravednim tržištima s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru i izmjeni direktiva (EU) 2019/1937 i (EU) 2020/1828 (Akt o digitalnim tržištima)⁵,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2019/1 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o ovlaštivanju tijela država članica nadležnih za tržišno natjecanje za

¹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0227.

² Presuda Općeg suda od 13. srpnja 2022., *Ilumina, Inc. / Europska komisija*, T-227/21, ECLI:EU:T:2022:447.

³ SL C 131 I, 24.3.2022., str. 1.

⁴ SL L 24, 29.1.2004., str. 1.

⁵ SL L 265, 12.10.2022., str. 1.

učinkovitiju provedbu pravila o tržišnom natjecanju i osiguravanju pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta⁶,

- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima 81. i 82. Ugovora o EZ-u⁷,
- uzimajući u obzir Uredbu Komisije (EZ) br. 773/2004 od 7. travnja 2004. o postupcima koje Komisija vodi na temelju članaka 81. i 82. Ugovora o EZ-u⁸,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 18. veljače 2022. naslovljenu „Smjernice o državnim potporama za klimu, zaštitu okoliša i energiju za 2022.”⁹,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 31. siječnja 2023. naslovljenu „Smjernice o državnim potporama za širokopojasne mreže”¹⁰,
- uzimajući u obzir Nacrt obavijesti Komisije o utvrđivanju mjerodavnog tržišta za potrebe prava tržišnog natjecanja Unije,
- uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije od 1. prosinca 2022. naslovljen „Evaluacija pravila o državnim potporama za zdravstvene i socijalne usluge od općeg gospodarskog interesa i Uredbe o potporama de minimis za usluge od općeg gospodarskog interesa” (SWD(2022)0388),
- uzimajući u obzir da je 1. rujna 2023. stupio na snagu paket mjera donesenih 20. travnja 2023., čiji je cilj pojednostavniti i racionalizirati postupke za preispitivanje određenih koncentracija koje nisu problematične iz perspektive tržišnog natjecanja (C(2023)2400, C(2023)2401, C(2023)2402),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2022/2560 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište¹¹,
- uzimajući u obzir govor o stanju Unije predsjednice Komisije Ursule von der Leyen iz 2023. godine¹²,
- uzimajući u obzir Odluku Komisije od 6. rujna 2023. o utvrđivanju nadzornika pristupa u skladu s Aktom o digitalnim tržištima,
- uzimajući u obzir Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2023/914 od 20. travnja 2023. o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 o kontroli koncentracija između poduzetnika i stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 802/2004¹³,
- uzimajući u obzir zajedničku Europsku deklaraciju Europskog parlamenta, Vijeća i Europske komisije o digitalnim pravima i načelima za digitalno desetljeće od

⁶ SL L 11, 14.1.2019., str. 3.

⁷ SL L 1, 4.1.2003., str. 1.

⁸ SL L 123, 27.4.2004., str. 18.

⁹ SL C 80, 18.2.2022, str. 1.

¹⁰ SL C 36, 31.1.2023, str. 1.

¹¹ SL L 330, 23.12.2004., str. 1.

¹² Europska komisija, „Govor o stanju Unije”, 13. rujna 2023.

¹³ SL L 119, 5.5. 2023., str. 22.

23. siječnja 2023.¹⁴,

- uzimajući u obzir presudu Suda Europske unije u predmetu C-252/21 od 4. srpnja 2023.¹⁵,
 - uzimajući u obzir dokument naslovljen „Kodeks dobre prakse Glavne uprave za tržišno natjecanje za transparentan, uključiv, brži dizajn i procjenu važnih projekata od zajedničkog europskog interesa” od 17. svibnja 2023.¹⁶,
 - uzimajući u obzir „Izvešće o izračunu tržišnog udjela agencija za kreditni rejting” Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) od 15. prosinca 2022.,
 - uzimajući u obzir Obavijest Komisije od 27. travnja 2004. o neslužbenim smjernicama koje se odnose na nova pitanja u vezi s člancima 81. i 82. Ugovora o EZ-u koja se pojavljuju u pojedinačnim slučajevima (pismo s uputama)¹⁷,
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 21. srpnja 2023. naslovljenu „Smjernice o primjenjivosti članka 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na sporazume o horizontalnoj suradnji”¹⁸,
 - uzimajući u obzir Odluku Komisije od 25. rujna 2023. kojom se društvu Booking Holdings („Booking”) zabranjuje predloženo stjecanje društva Flugo Group Holdings AB („eTraveli”),
 - uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹⁹,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A9-0427/2023),
- A. budući da politika tržišnog natjecanja EU-a ima važnu ulogu u postavljanju poštenih uvjeta poslovanja na jedinstvenom tržištu kako bi se tržišta zaštitila od koncentracija i nepotrebnog gomilanja tržišne snage te kako bi se potaknule inovacije i rast za poduzeća, posebno mala i srednja poduzeća (MSP), na jedinstvenom tržištu, a time i poboljšanje dobrobiti potrošača i pružanje većeg izbora potrošačima i poduzećima;
- B. budući da je potrebno uspješno međudjelovanje politike tržišnog natjecanja i drugih sektorskih politika; budući da bi politika tržišnog natjecanja mogla doprinijeti jačanju otpornosti, integriteta i konkurentnosti unutarnjeg tržišta, kao i postizanju ciljeva europskog zelenog plana i Digitalnog kompasa te ciljeva EU-a kako su utvrđeni u članku 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU);

¹⁴ SL C 23, 23.1.2023., str. 1.

¹⁵ Presuda Suda (veliko vijeće) od 4. srpnja 2023., *Meta Platforms Inc. i drugi protiv Bundeskartellamt*, C-252/21, ECLI:EU:C:2023:537.

¹⁶ [DG COMP Code of good practices for a transparent, inclusive, faster design and assessment of IPCEIs](#).

¹⁷ SL C 101, 27.4.2004, str. 78.

¹⁸ SL C 259, 21.7.2023, str. 1.

¹⁹ Europski gospodarski i socijalni odbor, [„Report on Competition Policy 2022”](#) (Izvešće o politici tržišnog natjecanja za 2022.), 25. listopada 2023.

- C. budući da su međunarodna razmjena i suradnja ključne za postizanje globalnih i konkurentnih jednakih uvjeta te za koordinirano suočavanje s izazovima usporedne digitalne i zelene tranzicije;
- D. budući da globalne geopolitičke okolnosti također zahtijevaju odgovorna i konkurentna rješenja u području politike tržišnog natjecanja; budući da bi EU trebao iskoristiti sve političke i zakonodavne instrumente koji su mu na raspolaganju kako bi obranio integritet, otpornost i konkurentnost svojeg unutarnjeg tržišta s obzirom na izazove koje predstavljaju sve veći broj sukoba diljem svijeta, trgovinske napetosti među konkurentnim zemljama, kriza klimatskih promjena te pritisak inflacije i niske razine gospodarskog rasta; budući da je potrebno smanjiti štetne ovisnosti EU-a o trećim zemljama i globalnim silama u područjima kao što su energija, lijekovi, tehnologija i sirovine;
- E. budući da Komisija i nacionalna tijela nadležna za tržišno natjecanje moraju djelovati nepristrano i objektivno kako bi se očuvala vjerodostojnost politike tržišnog natjecanja EU-a;
- F. budući da globalna snaga i važnost jedinstvenog tržišta EU-a proizlaze iz njegove unutarnje konkurentnosti i ravnopravnih uvjeta;

Uloga tržišnog natjecanja i politički odgovor na rat u Ukrajini, američki Zakon o smanjenju inflacije i trajne izazove koji proizlaze iz pandemije bolesti COVID-19

1. poziva Komisiju da zaštiti cjelovitost jedinstvenog tržišta; podsjeća da se odgovor na američki Zakon o smanjenju inflacije ne smije temeljiti samo na korištenju državnih potpora, već i na stvaranju povoljnijeg okruženja za poslovanje i obnovljenog okvira tržišnog natjecanja, čime bi se poduzećima koja pošteno ulažu i natječu se u Europi osigurale brzina i fleksibilnost, uz istodobno poštovanje klimatskih ciljeva EU-a;
2. prima na znanje privremeni okvir za državne potpore u kriznim situacijama i tranziciji (TCTF), kao i ažuriranje pravilnika o državnim potporama kojim se omogućuju ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju; prima na znanje donošenje i uključivanje „klauzule o usklađivanju” 2023.; poziva Komisiju da pažljivo izbjegava stvaranje uvjeta za natjecanje u subvencijama i upotrijebi alate koji su joj na raspolaganju kako bi spriječila i sankcionirala nepošteno tržišno natjecanje u području subvencija; naglašava da svaka dodatna državna potpora mora biti ciljana i privremena; smatra da bi državne potpore trebale biti u skladu s ciljevima politike EU-a kao što su zeleni plan i europski stup socijalnih prava; poziva Komisiju da istraži neusklađenost mehanizama povrata sredstava u državama članicama;
3. poziva Komisiju da zajamči da su svi privremeni instrumenti državne potpore dovoljno usmjereni kako bi se izbjegla fragmentacija jedinstvenog tržišta;
4. naglašava da će za suočavanje s novim izazovima biti potrebna dodatna javna i privatna ulaganja; naglašava da proračun EU-a treba biti odgovarajuće opremljen za rješavanje budućih izazova, uključujući rascjepkanost unutarnjeg tržišta, podupiranje industrijske strategije EU-a, smanjenje naših ključnih ovisnosti i osiguravanje naše otvorene strateške autonomije; ističe da se ti izazovi ne mogu riješiti samo javnom potrošnjom;

5. podsjeća da fragmentirani pristup državnim potporama može dovesti do neravnopravnih uvjeta za subjekte unutar unutarnjeg tržišta EU-a budući da različite države članice imaju različite fiskalne mogućnosti za pružanje potpore; stoga poziva na praćenje mogućih štetnih učinaka i na primjenu fleksibilnosti javne potpore isključivo na potporu koja se pruža na razini EU-a;
6. poziva Komisiju da razmotri kako inflacija utječe na tržišno natjecanje stvaranjem poticaja za poduzeća da surađuju s konkurentima kako bi koordinirale cijene²⁰, kao i njezine posljedice za tržišta i dobrobit potrošača; ističe potrebu za poboljšanjem podataka o dobiti kako bi se učinkovito riješile moguće posljedice, s obzirom na to da istraživanja Europske središnje banke i Međunarodnog monetarnog fonda upućuju na to da je dobit trgovačkih društava bila važan privremeni pokretač inflacije; poziva Komisiju da zajedno s nacionalnim tijelima nadležnima za tržišno natjecanje pomno prati posljedice protutržišnog ponašanja i njegovu ulogu u kretanjima inflacije; ponavlja da Komisija mora iskoristiti sve dostupne alate u okviru prava tržišnog natjecanja kako bi riješila krizu troškova života;
7. pozdravlja inicijative tijela nadležnih za tržišno natjecanje u nekoliko država članica²¹ za uvođenje novih ovlasti za istraživanje tržišta sve dok one ne dovode do fragmentacije unutarnjeg tržišta; poziva Komisiju da uvede sličan alat za istraživanje tržišta kako bi se izbjegli nedostaci u provedbi u slučajevima u kojima se prakse događaju preko nacionalnih granica unutar EU-a te da donese korektivne mjere na razini sektora kada je to potrebno za učinkovito rješavanje protutržišnog ponašanja; podsjeća na inicijativu Komisije za „novi instrument za tržišno natjecanje”, čiji je cilj bio riješiti problem nedostataka između pravila EU-a o tržišnom natjecanju i intervencijskih instrumenata protiv strukturnih problema tržišnog natjecanja na tržištima; napominje da bi Komisija novim instrumentom za tržišno natjecanje mogla istražiti probleme tržišnog natjecanja u svim sektorima; poziva Komisiju da ponovno procijeni „novi instrument za tržišno natjecanje”;
8. naglašava koliko su bitni važni projekti od zajedničkog europskog interesa za financiranje velikih transnacionalnih projekata i postizanje strateških prioriteta EU-a; prima na znanje posebne kriterije za važne projekte od zajedničkog europskog interesa za analizu spojivosti državnih potpora s unutarnjim tržištem; žali zbog toga što dugotrajni i složeni postupci često predstavljaju preveliko opterećenje za mala i srednja poduzeća; poziva Komisiju i države članice da osiguraju da sve obavijesti budu dovršene najkasnije u roku od šest mjeseci; naglašava da bi važni projekti od zajedničkog europskog interesa trebali imati istinsku europsku dodanu vrijednost;
9. poziva Komisiju da procijeni kako su načela tržišnog natjecanja EU-a utjecala na pružanje usluga od općeg gospodarskog interesa, među ostalim u svjetlu krize uzrokovane bolešću COVID-19 i povećanih troškova života; poziva Komisiju da ocijeni položaj socijalnih usluga od općeg interesa i izuzeće od usluga od općeg gospodarskog interesa za cjenovno pristupačno stanovanje;
10. pozdravlja smjernice Komisije za primjenu prava EU-a o tržišnom natjecanju na

²⁰ OECD, „[Competition and Inflation: OECD Competition Policy Roundtable Background Note](#)” (Tržišno natjecanje i inflacija: OECD-ov okrugli stol o politici tržišnog natjecanja), 2022.

²¹ Grčka, Njemačka.

kolektivne ugovore, u kojima se pojašnjava da se pravom EU-a o tržišnom natjecanju ne sprečava samozaposlene radnike da sudjeluju u kolektivnom pregovaranju; podsjeća da samozaposleni radnici često imaju ograničen ili nikakav pristup kolektivnom pregovaranju, što može dovesti do nesigurnih radnih uvjeta;

11. podsjeća na ključnu vezu između politike tržišnog natjecanja i unutarnjeg tržišta, što jasno proizlazi iz samog teksta članka 101. i 102. UFEU-a kojima se uređuje politika tržišnog natjecanja EU-a; pozdravlja činjenicu da je Komisija u svojem zakonodavnom i političkom radu prepoznala potrebu za integracijom politike tržišnog natjecanja s ciljevima unutarnjeg tržišta koji je oblikuju;
12. ističe potrebu za učinkovitim rješavanjem problema narušavanja tržišta i tržišnih nedostataka te za poboljšanjem tržišnog natjecanja uklanjanjem postojećih neopravdanih regulatornih prepreka i smanjenjem nepotrebnih administrativnih opterećenja kako bi se olakšao ulazak novih konkurenata na tržište;
13. naglašava važnost presuda Suda Europske unije u predmetima C-555/21 (UniCredit Bank Austria) i C-383/18 (Lexitor sp. z o.o.) za osiguravanje jednakih uvjeta na tržištu potrošačkih kredita i izbjegavanje narušavanja tržišnog natjecanja;

Provedba politike tržišnog natjecanja i globalni trendovi

14. pozdravlja najavu Komisije da će pokrenuti antisubvencijski ispitni postupak o kineskim električnim vozilima u skladu s Uredbom (EU) 2016/1037 o zaštiti od subvencioniranog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije²²; naglašava važnost učinkovite provedbe instrumenata EU-a o stranim subvencijama, uključujući Uredbu (EU) 2022/2560 o stranim subvencijama, kako bi se osiguralo ublažavanje potencijalno negativnih učinaka na jedinstveno tržište; skreće pozornost na nedostatak sredstava jer Komisija raspolaže sa samo osam jedinica ekvivalenta punog radnog vremena;
15. poziva Komisiju da modernizira pravila o javnoj nabavi kako bi se suočila s novim prioritetima i operativnim izazovima u cilju poticanja zelenije industrije i europskih standarda;
16. Ističe da bi pravila EU-a o tržišnom natjecanju trebala pridonijeti cilju Unije utvrđenom u članku 3. UFEU-a; naglašava da „pravedna cijena” proizvoda nije najniža moguća cijena za potrošača, nego cijena koja omogućuje pravednu naknadu svim stranama duž lanca opskrbe, a ne dovodi do negativnih vanjskih učinaka; naglašava da provedba politike tržišnog natjecanja u korist potrošača ne bi trebala uključivati samo razmatranja o razinama cijena, već i pitanja održivosti i učinke na privatnost građana;
17. ističe ključnu ulogu Europske mreže za tržišno natjecanje (ECN) kao foruma za poticanje suradnje među europskim tijelima nadležnima za tržišno natjecanje; poziva Komisiju da teži kontinuiranom konstruktivnom dijalogu i suradnji na međunarodnoj razini; naglašava potrebu za povećanjem suradnje između protumonopolskih i drugih sektorskih regulatora, kao što su oni koji se bave privatnošću podataka, kako bi se

²² Uredba (EU) 2016/1037 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od subvencioniranog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije (SL L 176, 30.6.2016., str. 55).

nadzirala zlouporaba korporativnih podataka i spriječilo poduzeća da koriste podatke o potrošačima kako bi stekla nepoštenu konkurentsku prednost; pozdravlja relevantnu ulogu nacionalnih nadležnih tijela u provedbi pravila Akta o digitalnim tržištima i nacionalnih zakonodavnih inicijativa koje se provode kako bi se suzbilo protutržišno ponašanje velikih internetskih platformi u digitalnim sektorima; u tom pogledu naglašava važnost koordiniranog i ujednačenog djelovanja kojim se ne ugrožava primjena Akta o digitalnim tržištima, s jedne strane, i nacionalnih pravila o tržišnom natjecanju u digitalnom sektoru, s druge strane, kako je predviđeno člankom 1. stavkom 6. Akta o digitalnim tržištima;

18. ističe da je međunarodna suradnja ključna u kontekstu globalizacije kako bi se osigurala učinkovita provedba prava tržišnog natjecanja; naglašava da namjenski sporazumi o suradnji sa zemljama koje nisu članice EU-a u području politike tržišnog natjecanja mogu smisleno doprinijeti njezinoj učinkovitosti; poziva Komisiju da razvije utjecaj politike tržišnog natjecanja u svijetu, posebno jačanjem suradnje sa zemljama koje nisu članice EU-a putem sporazumâ o suradnji druge generacije kojima se omogućuje učinkovitija razmjena informacija među tijelima nadležnima za tržišno natjecanje;
19. poziva Komisiju da u većoj mjeri iskoristi dodatne alate za dokazivanje kao što su bihevioralni uvidi i financijska analitika, kao i veću upotrebu podataka, znanstvenika u području računalna i umjetne inteligencije te bihevioralnih ekonomista u provedbi prava tržišnog natjecanja;
20. prima na znanje i dalje visok stupanj tržišne koncentracije za agencije za kreditni rejting s obzirom na to da tri najveće agencije za kreditni rejting imaju tržišni udio veći od 90 %²³; ponavlja da je potrebno poboljšati tržišno natjecanje na tom tržištu kako bi se zajamčila nepristranost i povjerenje;
21. žali zbog odluke društva Ernst & Young da zaustavi postupak razdvajanja svojih revizorskih i savjetodavnih poduzeća; napominje da kombinacija revizorskih i savjetodavnih poduzeća može dovesti do sukoba interesa i povećati dominantan položaj na tržištu svakog od četiriju velikih poduzeća; poziva Komisiju da istraži reviziju i spajanje savjetodavnih poduzeća te da eventualno predstavi mjere za sprečavanje sukoba interesa i problema dominacije na tržištu;

Kontrola koncentracija

22. napominje da bi se kupnjom novoosnovanih poduzeća od strane dominantnih aktera moglo izazvati smanjenje inovacija i, u konačnici, tržišnog natjecanja; naglašava da je važno da Komisija posveti posebnu pozornost fenomenu „ubojitih preuzimanja” u digitalnom sektoru, koji se mora prijaviti u okviru Akta o digitalnim tržištima te da, prema potrebi, poduzme odlučne mjere u skladu s člankom 22. Uredbe EZ-a o koncentracijama;
23. pozdravlja nedavne odluke Komisije o slučajevima spajanja²⁴; naglašava važnost strukturnih pravnih sredstava u odlukama o spajanju; napominje da najveće i

²³ Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala, „[Report on CRA Market Share Calculation](#)” (Izvešće o izračunu tržišnog udjela agencija za kreditni rejting), 15. prosinca 2022.

²⁴ Europska komisija, „[Booking Holdings/Etraveli Group](#)”, datum odluke 25. rujna 2023.

najutjecajnije internetske platforme utječu na svakodnevno poslovanje desetaka tisuća MSP-ova; naglašava da kupnja ne smije dovesti do jačanja dominantnog položaja poduzeća na hotelskom tržištu jer mu omogućuje unakrsnu prodaju njegovih različitih usluga;

24. pozdravlja inicijativu Komisije da preispita svoju obavijest o definiciji „relevantnog tržišta” i sa zanimanjem iščekuje ishode javnog savjetovanja; naglašava potrebu za usvajanjem dinamičnijeg pristupa koji nadilazi tradicionalni pristup, posebno za nova tržišta u nastajanju, primjerice u digitalnom sektoru, te uzima u obzir dugoročniju viziju koja obuhvaća globalnu dimenziju i potencijalnu buduću konkurenciju; žali zbog činjenice da je Komisija u prošlosti ponekad imala preusku perspektivu na relevantnom tržištu, čime je europskim poduzećima uskratila mogućnost da se učinkovito natječu u globaliziranom okruženju; podržava Komisiju da pri procjeni koncentracija u kojima bi širenje na susjedna tržišta imalo učinak daljnjeg jačanja vladajućeg položaja na temeljnom tržištu poduzeća preuzimatelja u većoj mjeri uzima u obzir moguću štetu za tržišno natjecanje;
25. zabrinut je zbog dalekosežne koncentracije u određenim dijelovima lanca opskrbe hranom na štetu potrošača, poljoprivrednika, okoliša i biološke raznolikosti;
26. podsjeća da u skladu s Uredbom EZ-a o koncentracijama države članice mogu poduzeti odgovarajuće mjere za zaštitu pitanja od javnog interesa, kao što su zaštita klime, održivost i vladavina prava te traži da se Komisiji pruži ista mogućnost pri ispitivanju učinka koncentracije na unutarnje tržište;

Borba protiv monopola i karteli

27. poziva Komisiju da bolje iskoristi instrument privremenih mjera kako bi se zaustavile sve prakse koje bi ozbiljno naškodile tržišnom natjecanju, posebno kada je riječ o dinamičnim tržištima koja se brzo razvijaju, kao što su digitalna tržišta;
28. pozdravlja novi pristup u posljednjim protumonopolskim predmetima, u kojima Komisija prvi put i pod određenim uvjetima predviđa uvođenje strukturnih mjera kako bi se zaustavilo protutržišno ponašanje, posebno kada je isto poduzeće tijekom godina ponovilo predmetnu praksu protivnu tržišnom natjecanju u drugim segmentima tržišta; u tom pogledu potiče Komisiju da u tom smjeru nastavi s učinkovitim ex post provedbom protumonopolskih pravila;
29. poziva Komisiju da ubrza protumonopolske postupke, odredi odgovarajuće rokove za postupke i osigura učinkovito praćenje odluka kako bi se izbjegli dugotrajni postupci, primjerice u slučaju Spotifya, koji je 2019. podnio pritužbu protiv Applea i u kojem, unatoč tome što je Komisija izdala obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama, nisu poduzete nikakve konkretne mjere za rješavanje pitanja ograničenja društva Apple, kojim se stvaratelji aplikacija sprječavaju da slobodno komuniciraju s vlastitim korisnicima;
30. pozdravlja pokretanje inicijative o smjernicama o zlouporabi vladajućeg položaja u smislu istiskivanja, koja će biti izrađena 2024. i usvojena 2025., te predanost Komisije snažnoj, učinkovitoj i brznoj primjeni članka 102. UFEU-a u području zlouporabe istiskivanja; poziva Komisiju da konkretno potvrdi provedbu protumonopolskih pravila

koja se temelje na učinku, a posebno relevantnost gospodarskih dokaza u odgovarajućim slučajevima; poziva na to da se pri procjeni izrabljivačkih zlouporaba kao što su previsoke cijene i nepošteni uvjeti uzme u obzir osjetljivost potrošača;

31. prima na znanje pokretanje službene istrage o mogućim protutržišnim praksama nadzornika pristupa vezanjem ili objedinjavanjem usluga platforme za komunikaciju i suradnju s vlastitim dominantnim i popularnim softverom²⁵; poziva Komisiju da pažljivo ocijeni ustupke koje je nadzornik pristupa jednostrano ponudio s uključenim poduzećima kako bi se osiguralo da se njima rješavaju problemi sudionika na tržištu u pogledu novih i postojećih korisnika, kao i pitanja interoperabilnosti i određivanja cijena;
32. ustraje na učinkovitim pravnim sredstvima koja bi mogla zahtijevati bolju koordinaciju među provedbenim tijelima i daljnji dijalog s trećim stranama, kao i odgovarajuću provedbu; podsjeća da su poduzeća koja su određena kao nadzornici pristupa bila predmet prethodnih protumonopolskih presuda, koje nisu dovele do učinkovitih promjena u ponašanju, posebno u pogledu davanja prednosti vlastitim proizvodima na digitalnim tržištima; poziva Komisiju da bolje iskoristi strukturne mjere kao krajnju mjeru; ponavlja svoj poziv Komisiji da ukine nadređenost mjera praćenja poslovanja u pravu EU-a;
33. ponavlja poziv Komisiji da riješi problem negativnog učinka koji teritorijalna ograničenja opskrbe imaju na tržišno natjecanje kako bi se osiguralo potpuno funkcionalno jedinstveno tržište i iskoristile njegove potencijalne koristi za potrošače;
34. ponavlja svoj poziv Komisiji da nastavi aktivno pratiti i uklanjati neopravdano geografsko blokiranje i druga ograničenja prekogranične internetske prodaje, na temelju pristupa koji je prvenstveno usmjeren na potrošače kako bi im se omogućio pristup većem izboru proizvoda i usluga diljem EU-a;

Politika tržišnog natjecanja u digitalnom dobu

35. pozdravlja određivanje šest nadzornika pristupa – Alphabet, Amazon, Apple, ByteDance, Meta i Microsoft²⁶ – za 22 osnovne usluge platforme u okviru Akta o digitalnim tržištima, četiri istraživanja tržišta radi pobijanja, kao i prvo istraživanje tržišta u skladu s člankom 3. stavkom 8. Akta o digitalnim tržištima; potiče Komisiju da odmah donese delegirane akte kako bi se proširili načini primjene ili odredili načini provedbe obveza utvrđenih u člancima 5., 6., 7. i 12. Akta o digitalnim tržištima; poziva Komisiju da strogo procijeni poštuju li nadzornici pristupa obveze Akta o digitalnim tržištima prije 6. ožujka 2024. i da zatraži povratne informacije od trećih strana o tome dovode li rješenja za usklađenost koja nude nadzornici pristupa do pravednijih digitalnih tržišta s većim tržišnim natjecanjem; poziva Komisiju da osigura da mjere nadzornika pristupa u pogledu sigurnosti i integriteta njihovih platformi, koje bi mogle utjecati na usklađenost s Aktom o digitalnim tržištima, provjeravaju neovisne treće

²⁵ Europska komisija, „[Antitrust: Commission opens investigation into possible anticompetitive practices by Microsoft regarding Teams](#)” (Borba protiv monopola: Komisija pokreće istragu mogućih praksi Microsofta protivnih tržišnom natjecanju u pogledu Teamsa”, 27. srpnja 2023.

²⁶ [Vidjeti službene odluke](#) o Aktu o digitalnim tržištima: 100044, 100040, 100035, 100027, 100026, 100025, 100024, 100020, 100018, 100017, 100016, 100013, 100011.

strane, a ne da se provjeravaju samo na temelju vlastite procjene nadzornika pristupa;

36. isiče da je u studiji Komisije o utjecaju nedavnih kretanja u digitalnom oglašavanju na privatnost, izdavače i oglašivače zaključeno da bi masovno prikupljanje i obrada osobnih podataka u svrhe oglašavanja te netransparentnost tržišta digitalnog oglašavanja mogli potaknuti prijevare povezane s oglasima²⁷; poziva Komisiju da, u skladu s preporukama iz studije, dodatno analizira zakonodavne mogućnosti za buduće političke intervencije, uključujući uvođenje strukturnih mjera, kako bi se riješio problem protutržišnog ponašanja dopunjavanjem Akta o digitalnim tržištima i Akta o digitalnim uslugama u tom pogledu²⁸;
37. prima na znanje istraživanja tržišta Microsoftova Edgea i Binga²⁹ te Appleova sustava iOS iMessage³⁰ kako bi se ocijenila njihova uloga pristupnih točaka i njihov čvrst položaj na tržištu, u skladu s odlukom da se Apple i Microsoft smatraju nadzornicima pristupa u okviru Akta o digitalnim tržištima; upozorava da je sustav iMessage automatski uključen na svim uređajima iOS-a za više od 144 milijuna korisnika; naglašava važnost pametnih telefona kao ključnog osobnog i profesionalnog alata; ističe da na današnjem tržištu dominiraju dva operativna sustava s vlastitim neinteroperabilnim uslugama za razmjenu poruka, što korisnicima i poduzećima ograničava mogućnost slobodnog kretanja iz jednog ekosustava u drugi i da međusobno neometano komuniciraju bez obzira na operativni sustav, što je u osnovi protivno duhu i sadržaju Akta o digitalnim tržištima; stoga poziva Komisiju da žurno nastavi s istragom i njezinom učinkovitom provedbom kako bi se svima pravodobno pružila korist od interoperabilnosti poruka;
38. prima na znanje odluku Suda u predmetu *Meta Platforms Inc. i drugi protiv Bundeskartellamta* kojom se potvrđuje nadležnost nacionalnih tijela za tržišno natjecanje za provedbu pravila o zaštiti podataka u skladu s protumonopolskim zakonima; ističe da Sud EU-a potvrđuje da je zaštita osobnih podataka važan čimbenik pri ispitivanju zlouporabe dominantnog položaja i da nameće zahtjeve u pogledu upotrebe osobnih podataka pojedinaca za ciljano oglašavanje; potiče tijela nadležna za tržišno natjecanje da istraže kršenja Opće uredbe o zaštiti podataka³¹, a tijela za zaštitu podataka da sankcioniraju takva kršenja;
39. prima na znanje zaključke postupaka Bundeskartellamta i društva Alphabet Inc. koji korisnicima Googlea daju bolji izbor u pogledu načina na koji Google obrađuje njihove podatke; tvrdi da potrošači u EU-u moraju imati izbor hoće li dopustiti aglomeraciju i obradu svojih osobnih podataka među različitim uslugama; potiče Komisiju da nastavi s koordinacijom provedbenih aktivnosti i surađuje s nacionalnim tijelima nadležnima za

²⁷ Europska komisija, „Study on the impact of recent developments in digital advertising on privacy, publishers and advertisers” (Studija o utjecaju nedavnih kretanja u digitalnom oglašavanju na privatnost, izdavače i oglašivače), str. 263. – 264.

²⁸ Uredba (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (SL L 277, 27.10.2022., str. 1.).

²⁹ Odluka o aktu o digitalnim tržištima. 100015; Akt o digitalnim tržištima. 100028 i Akt o digitalnim tržištima. 100034.

³⁰ Odluka o aktu o digitalnim tržištima 100047 i Akt o digitalnim tržištima. 100022.

³¹ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

tržišno natjecanje kako bi se olakšalo učinkovito međudjelovanje prava tržišnog natjecanja i Akta o digitalnim tržištima, posebno u kontekstu „daljnjih obveza” Akta o digitalnim tržištima;

40. ističe da je internet stvari rastuće tržište; nadalje ističe da su pametni kućanski uređaji, kao što su robotski usisavači, glavni izvor podataka o potrošačima; napominje da spajanja i preuzimanja u tom sektoru mogu nanijeti veliku štetu tržišnom natjecanju; poziva Komisiju da u procjenu slučajeva spajanja i preuzimanja u tom sektoru uključi podatke kao izvor tržišne snage, posebno kada ti slučajevi uključuju etablirana velika tehnološka poduzeća; nadalje, poziva na uvođenje uvjeta za upotrebu podataka, ako je to potrebno;
41. žali zbog toga što na popisu nadzornika pristupa nema pružatelja usluga računalstva u oblaku; poziva Komisiju da razmotri pokretanje istraživanja tržišta u skladu s člankom 3. stavkom 8. Akta o digitalnim tržištima (kvalitativna procjena) u tom sektoru, posebno s obzirom na koncentriranu strukturu tržišta i štetne prakse kojima se narušava tržišno natjecanje koje ističu nacionalna tijela nadležna za tržišno natjecanje; ističe da europskim tržištem računalstva u oblaku dominira nekoliko vrlo velikih aktera; poziva Komisiju da osigura da se odrede sve prihvatljive usluge kako bi se ponovno uspostavilo pošteno i ravnopravno tržišno natjecanje na europskom tržištu računalstva u oblaku;
42. poziva Komisiju da procijeni potrebu za pokretanjem istraživanja tržišta u skladu s člankom 19. Akta o digitalnim tržištima dodavanjem novih kategorija osnovnih usluga platforme u skladu s člankom 2. stavkom 2. Akta o digitalnim tržištima s obzirom na najnovija tehnološka dostignuća koja mogu dovesti do novih vrsta usluga koje nisu obuhvaćene postojećim kategorijama kao što je generativna umjetna inteligencija; uviđa da se nove značajke koje potiče generativna umjetna inteligencija mogu ugraditi u postojeće digitalne usluge, kao što su internetske tražilice, i da se mogu obuhvatiti postojećim popisom osnovnih usluga platforme koje bi mogle dovesti do jačanja postojećih nadzornika pristupa;
43. prima na znanje zajedničku izjavu tijela za tržišno natjecanje skupine G7 o tržišnom natjecanju i umjetnoj inteligenciji, u kojoj se naglašava važnost suradnje za promicanje tržišnog natjecanja na digitalnim tržištima³²; poziva Komisiju da bude oprezna u pogledu sporazuma o suradnji u kontekstu razvoja umjetne inteligencije kako bi se osiguralo da takvi sporazumi o suradnji ne budu potencijalno skrivena spajanja ili takozvana „ubojita preuzimanja”;
44. ponavlja da Akt o digitalnim tržištima ima različitu pravnu osnovu u odnosu na okvir tržišnog natjecanja; naglašava potrebu za učinkovitim supostojanjem ex post provedbe prava tržišnog natjecanja i ex ante provedbe Akta o digitalnim tržištima, s obzirom na njihovu komplementarnu prirodu; naglašava potrebu za raspoređivanjem dostatnih ljudskih resursa i sinergija za učinkovitu provedbu pravila te za izbjegavanjem preklapanja ili udvostručavanja postojećih struktura i mjera;
45. ističe buduće potrebe EU-a u pogledu povezivosti u smislu infrastrukture i ulaganja;

³²Sastanak na vrhu skupine G7 u Hirošimi „[Compendium of approaches to improving competition in digital markets](#)” (Sažetak pristupa poboljšanju tržišnog natjecanja na digitalnim tržištima), 8. studenoga 2023.

poziva Komisiju da razmotri reviziju trenutačne prakse tržišnog natjecanja na telekomunikacijskom tržištu kako bi se olakšalo stvaranje potpuno integriranog jedinstvenog tržišta za telekomunikacijske usluge; napominje da bi konsolidacija tržišta mogla biti jedini način da se izbjegne prodaja pojedinačnih dijelova infrastrukture stranim poduzećima izvan EU-a i da se učinkovito natječe u globalnom kontekstu; ističe da je rast tog sektora u Europi tijekom posljednjeg desetljeća bio vrlo nizak i da je rascjepkanost glavni razlog za to; u tom pogledu pozdravlja najavu povjerenika Bretona o radu Komisije na novom prijedlogu Akta o digitalnim mrežama kako bi se riješio problem fragmentacije tržišta, privukla ulaganja i osigurala telekomunikacijska infrastruktura i inovacije bez dodatnih troškova za potrošače i bez ugrožavanja poštenog tržišnog natjecanja među svim sudionicima;

46. sa zabrinutošću napominje da nadzornici pristupa koji razvijaju prednost u odnosu na konkurenciju na temelju podataka mogu postići kritične ekonomije razmjera, što doprinosi daljnjoj neravnoteži u pogledu tržišnog natjecanja na digitalnim tržištima i guši inovacije;
47. naglašava da bi pri odlučivanju o digitalnim spajanjima i preuzimanjima trebalo uzeti u obzir i procijeniti imovinu osobnih podataka na isti način kao i drugu tradicionalnu imovinu; nadalje naglašava da konsolidacija podataka spajanjem i preuzimanjem može ojačati dominantan položaj;

Oporezivanje

48. žali zbog negativnih učinaka agresivnog poreznog planiranja i poreznih sustava određenih država članica na pošteno tržišno natjecanje jer se time mogu gušiti inovacije i ugroziti neograničeno tržišno natjecanje na tržištima, posebno za mala i srednja poduzeća; poziva na to da se poduzeća koja izbjegavaju plaćanje poreza koristeći se poreznim oazama trećih zemalja isključe iz postupaka javne nabave i da im se zabrani primanje državne potpore jer se ta poduzeća pod nepoštenim uvjetima natječu s poduzećima s poslovnim nastanom izvan poreznih oaza; pozdravlja preporuku Komisije od 14. srpnja 2020. da se financijska potpora ne dodjeljuje poduzećima povezanim s poreznim oazama, uz istodobnu zaštitu poštenih poreznih obveznika;
49. poziva Komisiju da razmotri mogućnost kažnjavanja država koje prekrše pravila o državnim potporama EU-a; potiče Komisiju da nastavi s istragama o praksama donošenja odluka o porezima u državama članicama;
50. prima na znanje obvezu potpredsjednika Šefčoviča i kandidata za povjerenika Hoekstru da pokrenu raspravu o postupnom ukidanju subvencija za fosilna goriva; podsjeća na svoj zahtjev da se uvedu konkretne politike, rokovi i mjere kako bi se što prije postupno ukinule subvencije za fosilna goriva poreznim mjerama;
51. pozdravlja povećani oprez Komisije u provođenju pravila o državnim potporama u području oporezivanja;
52. istodobno žali zbog toga što je Sud Europske unije poništio nekoliko nedavnih odluka Komisije u istaknutim predmetima tržišnog natjecanja u području oporezivanja; poziva Komisiju da detaljnije pripremi svoje predmete u području politike tržišnog natjecanja kako bi se mogli voditi pred sudom; sa zabrinutošću napominje da poništenje novčanih

kazni i retroaktivno plaćanje zatezних kamata u poništenim predmetima također predstavljaju proračunski rizik za EU;

Sudjelovanje Parlamenta

53. naglašava da bi Parlament trebao imati aktivnu ulogu u oblikovanju politike tržišnog natjecanja i biti više uključen u aktivnosti radnih i stručnih skupina; smatra da bi se pravo Parlamenta na intervenciju u sudskim postupcima koji se odnose na pravo tržišnog natjecanja trebalo češće primjenjivati;

54. poziva nadležnog povjerenika zaduženog za politiku tržišnog natjecanja da ostane u bliskom kontaktu s nadležnim odborom Parlamenta i njegovom radnom skupinom za pitanja tržišnog natjecanja;

o

o o

55. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te parlamentima i tijelima nadležnima za tržišno natjecanje u državama članicama.

OBRAZLOŽENJE

Ovo je godišnje izvješće za 2023. o politici tržišnog natjecanja.

**PRILOG: POPIS SUBJEKATA ILI OSOBA
OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE**

U skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku izvjestiteljica izjavljuje da je tijekom pripreme izvješća, prije njegova usvajanja u odboru, primila informacije od sljedećih subjekata ili osoba:

Subjekt i/ili osoba
BEUC
CloudFare
Google
Salesforce
Kelkoo Group
Forward Global
OVHCloud
CISPE
Mozilla
ETNO

Navedeni popis sastavljen je pod isključivom odgovornošću izvjestiteljice.

25.10.2023

PISMO ODBORA ZA UNUTARNJE TRŽIŠTE I ZAŠTITU POTROŠAČA

gđa Irene Tinagli
Predsjednica
Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku
BRUXELLES

Predmet: Mišljenje o izvješću „Politika tržišnog natjecanja – godišnje izvješće 2023.”
(2023/2077(INI))

Poštovana gđo predsjednice,

u okviru navedenog predmeta, Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača zadužen je za podnošenje mišljenja Vašem odboru. Na svojoj sjednici od 23. svibnja 2023. to je mišljenje odlučio podnijeti u obliku pisma.

Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača predmetno je pitanje razmotrio na sjednici od 25. listopada 2023. Na toj istoj sjednici¹, Odbor je odlučio pozvati Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti niže navedene prijedloge.

S poštovanjem,

Anna Cavazzini

¹ Na konačnom glasovanju nazočni su bili: Anna Cavazzini (predsjednica), Andrus Ansip (potpredsjednik), Maria Grapini (potpredsjednica), Alex Agius Saliba, Pablo Arias Echeverría, Laura Ballarín Cereza, Alessandra Basso, Brando Benifei, Adam Bielan, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoș, Dita Charanzová, Deirdre Clune, Geoffroy Didier, Malte Gallée, Claude Gruffat, Svenja Hahn, Eugen Jurzyca, Arba Kokalari, Marcel Kolaja, Kateřina Konečná, Andrey Kovatchev, Maria-Manuel Leitão-Marques, Antonius Manders, Leszek Miller, Anne-Sophie Pelletier, Miroslav Radačovský, René Repasi, Catharina Rinzema, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Dominik Tarczyński, Róza Thun und Hohenstein, Tom Vandenkendelaere, Kim Van Sparrentak, Marion Walsmann, Stéphanie Yon-Courtin, Eric Minardi (u skladu s člankom 209. stavkom 7. Poslovnika).

PRIJEDLOZI

1. podsjeća na ključnu vezu između politike tržišnog natjecanja i unutarnjeg tržišta, što jasno proizlazi iz samog teksta članka Ugovora kojima se uređuje politika tržišnog natjecanja EU-a, članka 101. i 102. UFEU-a; pozdravlja činjenicu da je Komisija u svojem zakonodavnom i političkom radu prepoznala potrebu za integracijom politike tržišnog natjecanja s ciljevima unutarnjeg tržišta koji je oblikuju; u tom pogledu napominje da je izvršna potpredsjednica Vestager svoj predgovor godišnjem izvješću Komisije o tržišnom natjecanju za 2022. (COM(2023)184) započela s 30. obljetnicom jedinstvenog tržišta;
2. nadalje podsjeća na temeljno usmjerenje politike tržišnog natjecanja prema jačanju jedinstvenog tržišta i osnaživanju poduzeća za poticanje zelene i digitalne tranzicije; podsjeća da je politika tržišnog natjecanja osmišljena kako bi se održalo otvoreno tržišno gospodarstvo sa slobodnim, poštenim i učinkovitim tržišnim natjecanjem koje pogoduje učinkovitoj raspodjeli resursa kako bi se povećala dobrobit potrošača ne samo pružanjem pristupačnih cijena i većeg izbora inovativnih i održivijih proizvoda i usluga, već i kvalitetnijom proizvodnjom, čime se jamči visoka razina zaštite potrošača;
3. ističe potrebu za učinkovitim rješavanjem problema narušavanja tržišta i poticanjem tržišnog natjecanja uklanjanjem postojećih neopravdanih regulatornih prepreka i smanjenjem nepotrebnih administrativnih opterećenja kako bi se olakšao ulazak novih konkurenata na tržište; naglašava da se povećanim tržišnim natjecanjem na tržištu proizvoda u kombinaciji s uklanjanjem neopravdanih regulatornih prepreka smanjuju profitne marže i razine cijena;
4. smatra da bi pravila tržišnog natjecanja trebala biti usklađena s općim ciljevima održive i pravedne tranzicije, među ostalim trebala bi poduprijeti ciljeve europskog zelenog plana i Pariškog klimatskog sporazuma;
5. podsjeća da su nedavno doneseni Akt o digitalnim tržištima¹ i Akt o digitalnim uslugama koji predstavljaju ključni korak prema usklađenom, pravednom i konkurentnom digitalnom jedinstvenom tržištu;
6. ponavlja potrebu za potpunom i pravodobnom provedbom Akta o digitalnim tržištima kako bi se stvorile mogućnosti koje otvorena tržišta mogu donijeti poduzećima i potrošačima; u tom pogledu potiče Komisiju da obrati posebnu pozornost na potpunu i pravodobnu provedbu obveza nadzornika pristupa u vezi s interoperabilnošću u skladu s člankom 7., uključujući mogućnost proširenja područja primjene te odredbe na usluge društvenih mreža, kako je predviđeno klauzulom o preispitivanju Akta o digitalnim tržištima; sa zanimanjem iščekuje transparentan i uspješan dovršetak postupka utvrđivanja statusa nadzornika pristupa ne samo na temelju kvantitativnih kriterija iz članka 3. stavka 2., već i na temelju kvalitativne procjene iz članka 3. stavka 8.;
7. poziva Komisiju da već sada predvidi pokretanje istraživanja tržišta u skladu s člankom 19. Akta o digitalnim tržištima kako bi se ispitalo postoje li u digitalnom sektoru nove usluge koje bi trebalo dodati na popis iz članka 2. stavka 2. Akta o digitalnim tržištima s obzirom na najnovija tehnološka dostignuća; potiče Komisiju da uskoro donese delegirane akte

¹ Uredba (EU) 2022/1925.

kako bi se proširili načini primjene ili odredili načini provedbe obveza utvrđenih u člancima 5., 6. i 7. kako je utvrđeno u članku 12. Akta o digitalnim tržištima s obzirom na ono što je naučeno – među ostalim – na radionicama organiziranima tijekom protekle godine;

8. u tu svrhu prepoznaje znatan rad Komisije na osiguravanju potrebnih sredstava za provedbu; međutim, naglašava hitnu potrebu da Komisija upotrijebi što više financijskih i ljudskih resursa kako bi se osigurala uspješna provedba Akta o digitalnim tržištima;

9. pozdravlja nedavno donošenje delegiranog akta kojim se utvrđuju vrlo velike internetske platforme i vrlo velike tražilice u okviru Akta o digitalnim uslugama; ističe da takve platforme i tražilice moraju utvrditi, analizirati i procijeniti systemske rizike te uspostaviti učinkovite mjere ublažavanja; potiče Komisiju da obrati posebnu pozornost na provedbu tih zahtjeva uz provedbu Akta o digitalnim uslugama u cjelini;

10. ustraje u tome da je potrebno da Komisija kao temeljni pristup nastavi provoditi politiku aktivne provedbe pravila tržišnog natjecanja u pogledu digitalnog jedinstvenog tržišta, što je ključno kako bi potrošači osjetili prednosti takvih važnih tržišta u smislu većeg izbora i nižih cijena te jačanja poslovne konkurentnosti; u tom pogledu pozdravlja da Komisija tijekom proteklih nekoliko godina aktivno vodi predmete u vezi s nekoliko sudionika na digitalnim tržištima, iako ponekad postupak donošenja odluka za pokretanje novih istraga i zatvaranje otvorenih istraga traje predugo; poziva na nastavak tako snažne i nepristrane provedbe pravila tržišnog natjecanja te na to da se pokrenuti postupci za izvršenje okončaju što je prije moguće, pri čemu se u najvećoj mogućoj mjeri vodi računa o potpunom održavanju tržišnog natjecanja na digitalnim tržištima EU-a;

11. također ustraje u tome da je potrebno da Komisija koordinira svoju tekuću provedbu u vezi s digitalnim tržištima u skladu s tradicionalnim pravilima tržišnog natjecanja utvrđenima u Ugovoru, tj. člancima 101. i 102. UFEU-a, koji predstavljaju *ex post* provedbu u silaznom lancu, uzlaznu, *ex ante* provedbu u odnosu na ista tržišta kakva je sada moguća u okviru Akta o digitalnim tržištima, posebno u onim tržišnim područjima koja (još) nisu obuhvaćena područjem primjene Uredbe; poziva Komisiju da u tom pogledu bude oprezna u pogledu pravnih učinaka različitih načina provedbe te da zajamči usklađenost svojeg pristupa u pogledu rezultata politike i snage provedbe na svim razinama;

12. poziva Komisiju da ojača pravila kontrole koncentracija koja se odnose na takozvana „ubojita preuzimanja” kako bi se zajamčili jednaki uvjeti za mala i srednja poduzeća u Europi i gospodarstvo u cjelini; dodaje da bi posebnu pozornost trebalo posvetiti utjecaju koji koncentracija podataka, proizašla iz koncentracije, ima na pravo na privatnost i zaštitu podataka; potiče Komisiju da pri definiranju digitalnih tržišta i vladajućih položaja na takvim tržištima uzme u obzir navedene čimbenike i nenovčane čimbenike;

13. ponavlja svoj poziv Komisiji da nastavi aktivno pratiti i ukidati neopravdano geografsko blokiranje i druga ograničenja prekogranične internetske prodaje, na temelju prvenstveno pristupa usmjerenog na potrošače kako bi im se omogućio pristup većem izboru proizvoda i usluga diljem EU-a;

14. pozdravlja novi pristup u posljednjim protumonopolskim predmetima, u kojima Komisija prvi put i pod određenim uvjetima predviđa uvođenje strukturnih mjera kako bi se zaustavilo protutržišno ponašanje, posebno kada je isto poduzeće tijekom godina ponovilo predmetnu

praksu protivnu tržišnom natjecanju u drugim segmentima tržišta; u tom pogledu potiče Komisiju da u tom smjeru nastavi s učinkovitom *ex post* provedbom protumonopolskih pravila;

15. ponavlja poziv Komisiji da riješi problem negativnog učinka koji teritorijalna ograničenja opskrbe imaju na tržišno natjecanje kako bi se osiguralo potpuno funkcionalno jedinstveno tržište i iskoristile njegove potencijalne koristi za potrošače; ponavlja da te vrste ograničenja mogu dolaziti u različitim oblicima, kao na primjer odbijanje isporuke određenih proizvoda ili usluga, prijetnja prekidom opskrbe određenog distributera, ograničavanje količina dostupnih za prodaju, neopravdane razlike u asortimanu i cijenama proizvoda među državama članicama ili deklaracije na nedovoljnom broju jezika na ambalaži proizvoda; podsjeća da diferencijacija proizvoda i cjenovna diskriminacija ne predstavljaju automatski teritorijalna ograničenja opskrbe i da se mogu temeljiti na razumnim i opravdanim praksama ili poslovnim odlukama, ali pritom moraju biti u skladu s mjerodavnim pravom Unije;

16. podsjeća, na globalnoj razini, na potrebu za učinkovitom dodjelom dostatnih javnih sredstava i pristupom cjenovno pristupačnom privatnom financiranju, na godišnjoj i trajnoj osnovi, kako bi se osiguralo ispunjavanje ciljeva Programa jedinstvenog tržišta², uključujući njegovu komponentu politike tržišnog natjecanja, a to su poboljšanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta te zaštita i osnaživanje građana, potrošača i poduzeća, posebno malih i srednjih poduzeća;

17. napominje da je Komisija u ožujku 2022. donijela privremeni okvir za krizne situacije, koji je sada produljen do kraja 2023., kako bi se smanjio negativan socijalni i gospodarski učinak koji ruski agresivni rat protiv Ukrajine ima na EU; poziva Komisiju da pomno prati razvoj događaja u tom području i procijeni jesu li potrebne daljnje privremene izmjene pravila o državnim potporama, istodobno osiguravajući da se tim privremenim mjerama ne stvaraju trajni poremećaji na unutarnjem tržištu;

18. napominje da će mobilizacija ulaganja u iznosu potrebnom za postizanje ciljeva smanjenja emisija do 2030. u određenim primjerenim slučajevima zahtijevati dodjelu državnih potpora koje je odobrila Komisija; stoga poziva Komisiju da uskladi pravila o državnim potporama s djelovanjem EU-a za postizanje dekarbonizacije, a posebno energetske tranzicije; žali zbog toga što za odobravanje državnih potpora u pravilu nisu predviđeni nikakvi zeleni uvjeti; poziva na usklađivanje pravila o državnim potporama s općim ciljevima održive i pravedne tranzicije;

19. naglašava da bi pravila tržišnog natjecanja u području usluga od općeg gospodarskog interesa trebala zaštititi pristup građana osnovnim javnim uslugama; podsjeća na potrebu za bolje usmjerenim državnim potporama za usluge od općeg gospodarskog interesa, uključujući energiju, promet, telekomunikacije, zdravstvo i stanovanje.

² Uredba (EU) 2021/690.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	4.12.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 36 -: 0 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Rasmus Andresen, Anna-Michelle Asimakopoulou, Isabel Benjumea Benjumea, Gilles Boyer, Jonás Fernández, Claude Gruffat, Michiel Hoogeveen, Stasys Jakeliūnas, Aurore Lalucq, Philippe Lamberts, Pedro Marques, Csaba Molnár, Caroline Nagtegaal, Denis Nesci, Luděk Niedermayer, Lídia Pereira, Eva Maria Poptcheva, Evelyn Regner, Dorien Rookmaker, Alfred Sant, Paul Tang, Irene Tinagli, Stéphanie Yon-Courtin
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Herbert Dorfmann, Eider Gardiazabal Rubial, Eugen Jurzyca, Martine Kemp, René Repasi, Laurence Sailliet, Eleni Stavrou
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Christophe Clergeau, Ibán García Del Blanco, Ska Keller, Andrius Kubilius, Pierre Larrourou, Morten Løkkegaard, Pernille Weiss

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

36	+
ECR	Michiel Hoogeveen, Denis Nesci, Dorien Rookmaker
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Isabel Benjumea Benjumea, Herbert Dorfmann, Martine Kemp, Andrius Kubilius, Luděk Niedermayer, Lídia Pereira, Laurence Sailliet, Eleni Stavrou, Pernille Weiss
Renew	Gilles Boyer, Morten Løkkegaard, Caroline Nagtegaal, Eva Maria Poptcheva, Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Christophe Clergeau, Jonás Fernández, Ibán García Del Blanco, Eider Gardiazabal Rubial, Aurore Lalucq, Pierre Larrourou, Pedro Marques, Csaba Molnár, Evelyn Regner, René Repasi, Alfred Sant, Paul Tang, Irene Tinagli
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Claude Gruffat, Stasys Jakeliūnas, Ska Keller, Philippe Lamberts

0	-

1	0
ECR	Eugen Jurzyca

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani